

Asia: VN/12980/2025

Luonnos hallituksen esitykseksi digipalvelulain 6 a §:n muuttamisesta (tekoäly neuvonnassa)

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi digipalvelulain 6 a §:ää. Ehdotuksen tarkoituksena on edistää digitaalisissa palveluissa asiakkaille annettavan neuvonnan automatisointia ja tekoälyn hyödyntämistä. Ehdotettu muutos on kirjoitettu mahdollistavaan, ei velvoittavaan muotoon.

Tuomioistuintyön erityispiirteet tuovat tiettyjä rajoitteita niin annettavaan neuvontaan kuin tekoälyn hyödyntämiseen.

Tuomioistuinten puolueettomuus rajoittaa tuomioistuimien mahdollisuuksia antaa neuvonta tuomioistuimissa asioiville. Tuomioistuimet eivät lähtökohtaisesti voi antaa oikeudellista neuvontaa. Oikeudellista neuvontaa on sen sijaan saatavissa Oikeuspalveluviraston tarjoamasta oikeusavusta ja yksityisiltä avustajilta.

Tuomioistuinasiointiin liittyy kuitenkin tavanomaista asiakaspalvelua ja siinä yhteydessä tuomioistuin antaa neuvontaa esimerkiksi sähköisen asiointipalveluiden teknisessä käyttämisessä. Tällaisessa asiakaspalveluun verrattavassa teknisluonteisessa neuvonnassa automaatiota olisi sinänsä mahdollista käyttää myös tuomioistuimissa.

Lainsäädäntö ja kansainväliset suositukset asettavat erityisiä vaatimuksia tekoälyn hyödyntämiselle tuomioistuintyössä. Oikeudenhoito on tekoälyasetuksen mukaista korkean riskin toimintaa, jolloin sen käyttöön liittyy erityisiä edellytyksiä. Valittavien ratkaisuiden tulee täyttää myös EU:n tietosuojasetuksen vaatimukset sekä rikosasioiden tietosuojasetuksen asettamat vaatimukset asianmukaisesti. Käytännössä tämä voi tarkoittaa perinteisiä on-premises – palvelimia tai esim. suljettuja pilviympäristöjä.

Edellä mainittujen periaatteellisten ja lainsäädännöllisten rajoitusten lisäksi on todettava, että esityksen mukaisen automatisoidun neuvonnan toteuttamisen esteenä tuomioistuinlaitoksessa on resurssien puute. Automatisoinnilla tuomioistuimissa saatava hyöty jää tämän hetken arvion mukaan niin vähäiseksi, että niukkojen resurssien käyttäminen tähän ei ole ainakaan lyhyellä tähtämellä perusteltua.

Kumpula Pasi
Tuomioistuinvirasto

Grönqvist Inka
Tuomioistuinvirasto